

J. S. Machar: Idyla

Ta naše máti měla úsměv v očích
tak dojemný, tak plný resignace
jak svit, jenž tlumen tuje zelení
po náhrobním se kmitá kamení
a pod nímž klam i bolest' tlí už sladce.

Ta naše máti měla jakés básně,
dvě knížky, které dobře schovávala
a často si je vzala na balkon,
když dům byl pust a skončen denní shon
a rudá koule slunce zapadala.

My z nich jen desky znali, pranic více:
ty jedny hedvábné a vyzlacené
se líbily nám z dálky nadmíru,
ty druhé z růžového papíru
už byly jaksi chudé, zubožené.

My jako děti vzhlížely k nim s úctou,
když matka jejich listy otevřela...
A časem přišla živá zvědavost',
my prosili, my žadonili dost –
však máti úsečně jen odepřela.

Vlas máti naší prokvítal už sněhem:
Čtla zřídka... měla asi jisté řádky,
nad nimiž sňala zvolna s očí skla,
a bílé ručky na skrář přitiskla
a zřela v prázdno... do snů... do pohádky...

Pak rakev její byla plna květů...
Na líci úsměv tklivé resignace
jak svit, jenž tlumen tuje zelení
po náhrobním se kmitá kamení
a pod nímž klam i bolest' tlí už sladce...

S třesoucí rukou, s chvěním svatokrádců
my otevřeli desky těch dvou knížek.
„Večerní písně“, Máchův „Máj“ – rub líc
jsme prohlédli v nich, nikde, nikde nic,
jen v „Máji“ datum, pod ním malý křížek...

(Zde by měly kvést růže, 1892)

Antonín Sova: U strže

Tu místo nejmilejší lehnout v trávu,
a v strnulosti plaché přimknout zraky,
nemyslit na nic, netoužit, jen hlavu
v podušku trávy vtisknout... Jako vraky
rozlité obláčky se ponořují
za hory hřbet... A vše tě tady hýčká,

bzuk hmyzu, trávy, trsů, jež se vzdují,
let líných motýlů... Přes tvoje víčka
blesk jako z vod se nyní přehoup' jasně.
Klid neznámý to u tvé hlavy stojí.
Ty cítíš, jak se mrtvým dříme krásně,
neb země též má kolébavku svoji.

(Z mého kraje, 1893)